Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel. +48 22 50 44 200, fax. +48 22 50 44 220
www.zrp.pl, zrp@zrp.pl

NR1/2/2010 Warszawa, 5 sierpnia 2010

Departament Rozwoju Gospodarki
Ministerstwo Gospodarki
Plac Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

Szanowni Państwo

Dziękujemy za możliwość uczestniczenia w konsultacjach społecznych dotyczących projektowanego Stanowiska Rządu w sprawie Sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno Społecznego i Komitetu Regionów – ***Nadzór nad rynkiem handlu i dystrybucji. „W kierunku bardziej wydajnego i sprawiedliwego wewnętrznego rynku handlu i dystrybucji w perspektywie roku 2020".***

Związek Rzemiosła Polskiego jako organizacja zrzeszająca tysiące małych i mikro przedsiębiorców będących podmiotami wymiany handlowej dostrzega znaczenie i wagę rynku handlu i dystrybucji w kształtowaniu potencjału gospodarczego Polski i Unii Europejskiej. Wydajne i sprawiedliwe funkcjonowanie tego rynku leży w interesie zarówno producentów jak również pośredników i konsumentów. Dlatego też tak bardzo ważne są próby identyfikowania problemów i zagrożeń oraz próby ich skutecznej eliminacji.

Projekt Stanowiska Rządu będący przedmiotem niniejszych konsultacji doskonale w naszej opinii wskazuje wiele problemów na które napotykają polscy przedsiębiorcy. W pierwszej kolejności należy zatem wskazać istotne z punktu widzenia ZRP problemy ujęte w omawianym Stanowisku:

1. występowania niejednoznacznych i przez to nieskutecznych regulacji prawnych dotyczących planowania przestrzennego w zakresie nieruchomości handlowych, mających negatywny wpływ na dostępność punktów handlowych dla konsumentów,

2. niedostatecznego wykorzystania możliwości narzędzi handlu elektronicznego, który mógłby stać się środkiem minimalizującym problemy z dostępnością placówek handlowych w ujęciu tradycyjnym,
3. braku przepisów lub braku przestrzegania istniejących przepisów, w zakresie nieuczciwych praktyk handlowych,
4. wpływu „szarej strefy" (gospodarki nieformalnej) na warunki pracy w przedsiębiorstwach handlowych.

Uważamy, że wskazane powyżej a umieszczone w Stanowisku Rządu problemy powinny być możliwie najskuteczniej wyeliminowane. Z wybranych przez nas zagrożeń najważniejszy i warty osobnego rozwinięcia jest problem zawarty w punkcie 3. Polski system prawny co do zasady wyróżnia dwa rodzaje podmiotów uczestniczących w wymianie na rynku handlu i dystrybucji – przedsiębiorców i konsumentów. W przypadku konsumentów ustawodawca w sposób wyczerpujący stworzył regulacje mające na celu ochronę konsumentów jako w założeniu strony słabszej. System klauzul abuzywnych skutecznie umożliwia konsumentom dochodzenia swoich praw w kontaktach z nieuczciwymi przedsiębiorcami.

W przypadku przedsiębiorców należy pamiętać, że w terminie pojęcia „przedsiębiorca" zawierają się zarówno osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, jak również wielkie spółki kapitałowe, operujące milionowymi budżetami, zatrudniające tysiące pracowników. Taka sytuacja rodzi niebezpieczeństwo stosowania przez podmioty silniejsze nieuczciwych praktyk rynkowych w stosunku do małych i mikro przedsiębiorców. Takie praktyki nie koniecznie muszą mieć charakter jawnych wrogich działań. Czasami za działania szkodliwe można również uznać wszelkie podejmowane przez te podmioty czynności mogące doprowadzić do uzależnienia ekonomicznego jednego przedsiębiorcy od drugiego. Należy zadać sobie następujące pytanie: Czy powinno się traktować identycznie jednoosobowych przedsiębiorców prowadzących działalność opartą na własnej pracy wytwórczej oraz olbrzymią spółkę akcyjną posiadającą wykwalifikowaną kadrę managerską? Niestety polskie prawo nakazuje, aby w przypadku umów zawieranych pomiędzy takimi przedsiębiorcami obie strony traktować jako profesjonalne równorzędne podmioty. W naszej opinii taka ocena jest niesprawiedliwa i prowadzi do wielu patologicznych zachowań.

Pewną receptą na nieuczciwych kontrahentów mogłyby być kodeksy dobrych praktyk handlowych. Ich skuteczność uzależniona jest jednak od powszechnej akceptacji oraz chęci uczestniczenia w projektowaniu i stosowaniu takich kodeksów przez wszystkich przedsiębiorców.

Na koniec warto wspomnieć o problemie nieujętym w raporcie a wynikającym z różnic sytuacji w poszczególnych krajach Unii Europejskiej i dotyczącym polskich przedsiębiorców. Wraz z wejściem Polski do Unii Europejskiej a następnie do Strefy Schengen znacznemu pogorszeniu uległa sytuacja tysięcy przedsiębiorców z wschodnich województw Polski. Głównym źródłem dochodów takich przedsiębiorców stanowiły dochody ze sprzedaży produktów obywatelom państw byłej WNP odwiedzającym Polskę. Polityka celna Unii Europejskiej, wprowadzenie systemu wizowego oraz zamknięcie granic spowodowały znaczny spadek dochodów tych przedsiębiorców. Inicjatywy takie jak wprowadzenie Małego ruchu granicznego z Rosją, Białorusią i Ukrainą będą jedynie skuteczne, jeżeli negocjacje z tymi krajami na szczeblu krajowym i unijnym będą uwzględniały postulatów przedsiębiorców z terenów przygranicznych. Negocjowanie zmniejszenia ceł zaporowych na polskie produkty, stosowanych przez państwa byłej WNP powinny być przez decydentów polskich i unijnych traktowane jako priorytet w negocjacjach z tymi państwami.

Z poważaniem

PREZES
Związku Rzemiosła Polskiego
Z up.
Jerzy Bartnik